

Inleiding

Het zal voor niemand een verrassing geweest zijn dat 2020 ook voor het Nederlands Jazz Archief een ander jaar is geweest.

Het Jazz Archief bestaat dit jaar 40 jaar, een mijlpaal die volledig overschaduwd raakte door Corona-pandemie die ons overviel en ook het NJA danig beperkte. Veerkrachtig en strijdlustig zet het NJA door en hebben we uiteindelijk een positief gesmetend jaar achter de rug. In dit jaarverslag presenteren we een samenvatting van onze activiteiten.

Het hart van het Jazz Archief: de collectie

Aanwinsten

Op het gebied van acquisitie en collectieverwerking is er toch weer het nodige gebeurd. Onze lp- en cd-collectie breidt zich in 2020 met enige regelmaat uit door donaties van muzikliefhebbers. Bebop-pionier Rein de Graaff doneerde een aardige historische lp uit 1957 van Gary Crosby uit 1957, met in de big band onder leiding van Bud Shank onder anderen Ruud Brink, Rob Pronk, Jerry van Rooyen en Ruud Pronk: een keur aan Nederlandse jazzhelden! Ook kregen we een snijplaat met opnamen van De Graaff voor de Regionale Omroep Noord (RONO) van 21 juli 1964. Rein de Graaff (p), Roel Hemmes (ts), Ferdi Ridders (b) en Pierre Courbois (d).

Marc Hoogma doneert ruim 300 cd's van Nederlandse jazzgroepen die hij verzamelde tijdens zijn werk als programmeur voor jazzpodia. Meer dan de helft is niet aanwezig in onze collectie! Jazzfotograaf en liefhebber Gerard Groenendijk doneerde ook ene praxchtige aanvulling op onze collectie: veelal gesigeneerde cds van Nederlandse jazzartiesten.

Een bijzondere bijdrage aan ons archief levert Aleid van Dijk, de weduwe van pianist Louis van Dijk: 10 goed geordende documentatiemappen over zijn muzikale carrière. Deze prachtige Collectie Van Dijk bevat veel persoonlijke documenten. Bijvoorbeeld de oproep voor militaire dienst en een artikel uit het Algemeen Dagblad, dat meldt dat er een groot probleem ontstond voor Ramses Shaffy, doordat zijn vaste pianist niet meer beschikbaar was. Al drie maanden later verlaat Van Dijk het leger. Een gebeurtenis waarvan de bijbehorende akte ook in de collectie zit. In de omvangrijke collectie (van circa anderhalve meter) zitten nog meer verrassingen, zoals een handgeschreven gedichtje van Drs. P. voor Louis van Dijk.

De Coronapandemie krijgt ook een plek in onze collectie. Volkskrant's Erik van den Berg doneerde een Corona-mondkapje. Na het overlijden van Willem Breuker (1944-2010) schonk Olga Zuiderhoek, zijn weduwe, de kleurrijke overhemden van Breuker aan Bernard Hunnekink, voormalig trombonist van het Willem Breuker Kollektief. Uit één exemplaar uit Breuker's nalatenschap heeft Hunnekink door zijn onderbuurvrouw Sonja Besselink mondkapjes laten maken.

Concept inhoudelijk jaarverslag 2020

Een hoogtepunt in het collectiewerk is de verwerving van het persoonlijke archief van zangeres Ann Burton (1933-1989). Via haar neef, Amnon Rafalowicz komt deze unieke collectie op 13 maart, ruim 30 jaar na Burton's overlijden op de plek terecht waar hij hoort: op de planken van het NJA.

Deze collectie leidt later dit jaar tot de release van "Early Blue", een cd met het vroegste werk van Burton, waarvan de eerste persing van 1000 stuks in de laatste maanden van het jaar uitverkoopt en zijn weg vindt tot in Japan.

Hoewel de bladmuziek van bandleider/saxofonist Willem Breuker bij het NMI Nederlands Muziek Instituut ligt, ontvingen van het Willem Breuker Kollektief/BVHaast een fors 14 meter tellend: archief. Met daarin, documentatie, foto's, audio (LP, CD), geluidbanden (masters) en een verzamling Klap op de Vuurpijl.

Van de Instant Composers Pool ontvingen een bescheiden collectie geluiddragers: circa 15 geluidbanden met opnamen van ICP-groepen

Verwerking

Idealiter werken diverse vrijwilligers aan het toegankelijk maken van onze collectie, maar door de (thuiswerk)bependingen van Corona houden de werkzaamheden bij de Universiteit van Amsterdam en op het NJA kantoor snel op.

In zeer beperkte mate worden nu in voorverwerking zijnde CDs en boeken in de thuissituatie ingevoerd in ons catalogussysteem door vrijwilliger Egbert Tillema. Nico Spijker bereidt de collectie Van Dijk voor overdracht aan de UvA. Gebruikmakend van zijn onvolprezen kaartsysteem weet hij slecht of niet gedateerde foto's maar ook knipsels die niet in onlinedatabase Delpher te vinden zijn, te dateren.

Door fotograaf Pieter Boersma zijn van er drie negatievencollecties digitale contactafdrukken gemaakt, waardoor deze eenvoudig te raadplegen zijn. Het gaat hier om de werk van fotografen Egbert de Bloeme, Rob Sötemann en Dirk Renes.

Vraag het aan het Jazz Archief

Verzamelaars, studenten en wetenschappelijke onderzoekers, journalisten, auteurs, programmamakers en andere geïnteresseerden in de Nederlandse jazz weten het NJA doorlopend te vinden met hun informatievragen en wenden zich tot het NJA-kantoor en collectiebeheerder Ditmer Weertman bij de Universiteit van Amsterdam.

Dit leidt in 2020 tot circa:

- * 120 (substantiële) informatieverzoeken
- * 29 bezoekers
- * 140 digitale leveringen van een of meerdere items. Het gaat hierbij vooral om foto's en audiomateriaal (opnamen van lp's of van concerten)

Activiteiten

Albums

In 2020 brengt het NJA weer twee cd's uit. In het voorjaar verschijnt *Rob Pronk: The Bebop Years*. Het is de ultieme aanvulling op *Jazz Behind The Dikes* en *Jazz From Holland*, twee inmiddels legendarische albums uit het begin van de jaren 50 van de vorige eeuw.

Op de CD staan drie unieke studiosessies uit 1957 van trompettist-pianist Rob Pronk, die in later jaren furore maakte als arrangeur en orkestleider in Duitsland en voor het Metropole Orkest stond. Met Ack en Jerry van Rooyen, Ruud Brink, Herman Schoonderwalt, Harry Verbeke, Toon van Vliet, Dick van der Capellen, Ruud Jacobs en Cees See. De CD bevat bonustracks waarin Zoot Sims en Frank Rosolino te horen zijn, en tot slot de verrassende zangeres Babes Pronk, de zus van Rob Pronk.

De eerdergenoemde CD "Early Blue" met de vroegste opnamen van zangeres Ann Burton, verschijnt aan het einde van het jaar. Het is een volwaardig album met uniek materiaal uit het persoonlijke archief van Ann Burton dat in maart aan het Nederlands Jazz Archief werd overgedragen. De CD bevat onder andere de allereerste opnamen die ooit van haar zijn gemaakt en de muziek van haar debuut-ep uit 1965. De status die Ann Burton in de Nederlandse jazz-scene genoot, mag blijken uit de imposante reeks begeleiders op dit verzamelalbum: Frans Elsen, Louis van Dijk, Peter Nieuwerf, Don Gais, Jan Huydts, Mat Mathews en orkesten als de Down Town Jazz Band en het Metropole Orkest. De verkoopcijfers liegen er niet om. In slechts enkele maanden raakt de eerste persing van 1000 stuks uitverkocht en vindt zijn weg tot in Japan!

Gulle bijdragen uit onze Vriendenkring en van een anonieme sponsor, alsmede het speurwerk en de inzet van Frank Jochemsen en Bert Vuijsje maken de cd-producties wederom mogelijk. Ondersteuning wordt geleverd door Ditmer Weertman en Arne Wolfswinkel.

De klapper van het jaar is echter de release van de 3dubbel LP en dubbel-cd *Rollins in Holland*. Een co-productie met het Amerikaanse label Resonance Records. Unieke, maar dan echt unieke vondsten in ons audio archief leidden tot een wereldwijde, door Sonny Rollins zelf geautoriseerde release.

De door het kantoor gerealiseerde persaandacht in de Volkskrant, Trouw, NRC, Dagblad van het Noorden, Nederlands Dagblad en een coverstory in jazzblad Jazzism leidde tot een overstelpende hoeveelheid bestellingen van de CD die we op website te koop aan konden bieden.

Concept inhoudelijk jaarverslag 2020

Jazz Bulletin

Vier edities van *Jazz Bulletin*, 'het zinnigste jazzblad van Nederland', worden dit jaar weer exclusief toegestuurd aan onze Vrienden en staan weer in het teken van de actualiteit zowel als de historie van de Nederlandse jazz.

Om de 40^e verjaardag van het NJA luister bij te zetten maakt het Jazzbulletin na 115 nummers in zwart wit, een transitie naar kleur. Een opfrisser van jewelste, waarmee het NJA weer een stap in de richting van een duurzame toekomst zet.

In elk nummer interviewt Boris Lemereis een jong jazztalent: achtereenvolgens trompettist Ian Cleaver, saxofoniste Stephanie Francke, drummer Bart-Jan Hogenhuis en pianist Robert Koemans.

Van de hand van trompettist en Koninklijk Conservatoriumdocent Jarmo Hogendijk er is een feature voor Buma Boy Edgar Prijswinnaar Ack van Rooyen; Rudie Kagie graaft in de collectie van Ann Burton en schrijft een tweedelig artikel over deze onterecht vergeten Nederlandse zangeres. Saxofonist en docent Ben van den Dungen neemt de column van Benjamin Herman over met kritische bespiegelingen over de staat de Nederlandse cultuur- en jazzwereld in het bijzonder. In de estafette-column komen achtereenvolgens bassist Japser Somsen, drummer Pieter Bast, saxofonist Paul van Kemenade en pianist Jasper van't Hof aan het woord. Volkskrant-journalist Erik van den Berg vervolgt zijn boeiende serie *Jazzlit*, over jazz en in de Nederlandse literatuur.

Jan Kelder, de maker van onze serie Jazzportretten voegt zich bij het team van schrijvers en tekent de levensverhalen op van onder andere drummer Joost Lijbaart en klarinettist en (oud)leider van de Dutch Swing College Band Bob Kaper.

Jazzhelden

Doordat de muzikale wereld gedurende het grootste gedeelte van het jaar stil heeft gelegen heeft *Jazzhelden Live*, onze koppeling van *Jazzhelden.nl* aan de actualiteit, grotendeels stil gelegen.

Het kantoor heeft zich in de zomer beziggehouden met een subsidie-aanvraag ten behoeve van het het 'levend houden' van *Jazzhelden.nl*

We verwachten per zomer 2021 de eerste activiteiten voor dit project uit te gaan voeren.

Vriendenkring

De steun van onze Vrienden is van levensbelang voor het Nederlands Jazz Archief. Jaarlijks organiseren we voor hen de Vriendendag. De 2020 editie staat zo goed als klaar, als de Corona-pandemie roet in het eten gooit en we de in Juni geplande dag moeten cancelen.

Concept inhoudelijk jaarverslag 2020

Vriendendag

De 8^e editie van de NJA Vriendendag was, wegens groot succes gepland in de roemruchte Studio 8 in het Muziekcentrum van de Omroep te Hilversum (voorheen het gebouw van de VARA). Er was een gevarieerd programma samengesteld met onder andere de 80-jarige Pierre Courbois als hoofdgast, de lancering van het Jazzportret van saxofonist Ferdinand Povel, het trio van Maarten Hogenhuis, een informatieve presentatie van de (toen nog) lopende zoektocht naar materialen rond de release *Rollins in Holland*, Sonny Rollins in Holland, hoogleraar Walter van de Leur over jazz en de dood en bijzondere jazzvideo's en posters uit onze eigen collectie.

Werving

Door regelmatige promotie het NJA in de sociale media, een wervende flyer in onze cd-uitgaven en enige aanwezigheid op evenementen, ontvangen we de nodige aanvragen voor een kennismakingsnummer, dat we samen met onze vernieuwde informatiebrochure toesturen. Door deze continue wervingsactiviteiten compenseert de groei van het aantal Jazzvrienden de afname (door opzegging of overlijden) en is het vriendenbestand dit jaar weer licht gestegen tot 1228.

De geweldige aandacht in de pers voor de release van *Rollins in Holland* in december genereert in 2020 al nieuwe Vrienden en zal ons in 2021 naar alle waarschijnlijkheid een stevige aanwas opleveren.

Samenwerkingen

Dutch Jazz Heritage

De concertcyclus *Dutch Jazz Heritage* is (sinds november 2018) een samenwerkingsproject met het Jazz Orchestra of the Concertgebouw. Idealiter staan we per seizoen met drie concerten in de Kleine Zaal van het Concertgebouw en wordt de muziek van cd's uit onze serie *Jazz at the Concertgebouw* in eigentijdse vertolkingen opnieuw tot leven gebracht. Dit jaar hebben we slechts enkele concerten kunnen uitvoeren in zalen die door de Coronabeperkingen minimaal gevuld waren.

Jazzjournalist Bert Vuijsje plaatst, als ervaringsdeskundige, de muziek in de context van toen. Met het vertonen van foto's, video's en knipsels haalt hij zijn persoonlijke herinneringen op. Een bijzondere toevoeging is zanger/pianist Ruben Hein die voor het Count Basie programma in de huid kruipt van Frank Sinatra als de band een uitstapje maakt naar het legendarische concert van Count Basie en Frank Sinatra in het casino The Sands, in Las Vegas. Zangeressen Marjorie Barnes en jong talent Anna Serierse kruipt in de huid van Ella Fitzgerald en Ruud Breuls schitterde in enkele reprises van de Miles Davis voorstelling.

Concept inhoudelijk jaarverslag 2020

Podcast

In de loop van het jaar ontwikkelt het NJA, samen met het Jazz Orchestra of the Concertgebouw* een podcastserie met zes delen van een uur en duiken we elke aflevering in het leven en het werk van jazzlegendes die in de jaren '50 en '60 roemruchte concerten gaven in Scheveningen en Amsterdam. Van Thelonious Monk tot Chet Baker, in elke aflevering gaan we terug naar die plek waar het allemaal plaatsvond: het Amsterdamse Concertgebouw. We spreken met musici, met bijzondere gasten als jazzkenner Bert Vuijsje maar ook zangepedagoge Ineke Heijliger en journalist Matthijs de Groot.

De presentatie is in handen van NJA-medewerker Frank Jochemsen.

** Het Jazz Orchestra of the Concertgebouw wordt gesteund door het Amsterdams Fonds voor de Kunst en Fonds Podiumkunsten.*

Tentoonstellingen

Drummer en graficus Victor de Boo stelt voor een boekhandel in zijn buurt een tentoonstellingen samen met het Thema Jazz. Met plezier konden we enkele leuke materialen leveren die enige tijd in de Jazzetalage van de Amsterdamse boekhandel Metamorfose stonden.

Internationale activiteiten

Waar vorig jaar voorzitter Anton Kok nog akte de preseance kon geven op de jaarlijks door European Jazz Network georganiseerde meeting van jazz archieven, festivals en podia, hebben door bovengenoemde beperkingen door Corona, de internationale activiteiten stil gelegen.

Subsidiëring

Waar het NJA in 2019 nog kon profiteren van een subsidie van het Prins Bernard Cultuurfonds, was dat dit jaar helaas anders en gingen we zonder overheidssteun of steun van fondsen het jaar door. Wel hebben we ingezet op de aanvragen voor nieuwe activiteiten en producten die we in 2021 willen ontwikkelen. Al in 2020 worden ons daarvoor de eerste toezeggingen gedaan door Stichting Zabawas en het Prins Bernhard Cultuurfonds

Financiële stabiliteit

Het jaar 2020 wordt afgesloten met een duidelijke min, eenmalig veroorzaakt door onvoorziene personele ontwikkelingen en een investering in fondsenwerving voor activiteiten in 2021. Het NJA staat er financieel gezien nog steeds niet goed voor, maar heeft de afgelopen jaren wel aangetoond dat het met steun van de vrienden, grotere donateurs en de fondsen en niet te vergeten de ruime onbezoldigde inzet van vele vrijwilligers, zelfstandig kan blijven opereren. Voor de verdere ontwikkeling van het NJA is het van belang dat wij in de nabije toekomst

Concept inhoudelijk jaarverslag 2020

aanspraak kunnen maken op structurele steun vanuit de overheid, bijvoorbeeld door opname in de erfgoedwet.

Politieke ontwikkelingen

In 2019 heeft Allard Pierson/Bijzondere Collecties van de UvA een BIS-aanvraag opgesteld voor een structurele financiering van de collecties van het NJA en Theater Instituut NL. Deze collecties zijn in 2013 met tijdelijke middelen ondergebracht bij de UvA.

In 2020 is definitief besloten tot het toekennen van extra structurele subsidie van €500.000 van erfgoedmiddelen (beheer en behoud), zodat ook de collectie van het NJA duurzaam kan worden bewaard en ook nieuwe jazzverzamelingen kunnen worden aangenomen.

Het NJA is onderdeel van een consortium samen met Stichting Omroepmuziek, Muziekweb, Instituut voor Beeld & Geluid, TIN, de Theatermaker en Allard Pierson. Dit consortium heeft een BIS-aanvraag gedaan voor een nieuwe (digitale) netwerk- en platformfunctie sectorcollecties podiumkunsten (Podiumkunst.net). Deze BIS aanvraag is inmiddels goedgekeurd door het ministerie van OC&W.

De hoop en verwachting is dat zal leiden tot incidentele projectfinanciering ten behoeve van het NJA.

Organisatie

Hoewel in mindere mate dan in 2019, heeft het NJA zowel op kantoor als bij Bijzondere Collecties, werk kunnen verzetten dankzij de hulp van onze vrijwilligers. Het bestuur blijft ongewijzigd.

Eind 2018 werd directeur Paul getroffen door een persoonlijke tragedie waardoor hij per direct zijn werkzaamheden moest staken. Tot overmaat van ramp liet zijn gezondheid hem tijdelijk in de steek, wat zijn terugkeer in zijn functie mede ernstig bemoeilijkte. Daarop hebben Paul en het bestuur van het NJA gezamenlijk besloten het dienstverband te beëindigen. Per 1 januari 2021 legt Paul Gompes zijn functie neer. Hij laat een organisatie achter die immer enthousiast, positief en door het Nederlandse jazzerfgoed geïnspireerd zal voortgaan. Dat doen we op de weg die door Paul is ingeslagen en we hopen (en weten) dat hij zich zal blijven inzetten voor de Nederlandse jazz-scene.

Gedurende het gehele jaar 2020 is het kantoor gerund door Jan Brouwer en Frank Jochemsen. Beiden houden zich bezig met alle lopende (administratieve)zaken, projecten en het 'programmeren op de collectie'. Daar waar noodzakelijk worden ze ondersteund door een dagelijks bestuur, bestaande uit Anton Kok en Paul Michielsen.

Concept inhoudelijk jaarverslag 2020

De mensen

Bestuur

Anton Kok, voorzitter
Paul Michielsen, penningmeester
Jan Menu
Loes Rusch
Ruud Visschedijk

Kantoor

Jan Brouwer
Paul Gompes
Frank Jochemsen

Redactie Jazz Bulletin
Coen de Jonge (hoofdredacteur)
Bert Vuijsje
Ton Ouwehand
Ditmer Weertman
Katja Vercouteren (vormgeving)

Allard Pierson – de Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam
Ditmer Weertman
Liselotte Salters

Vrijwilligers
Bert van Eijk
Egbert Tillema
Ger van den Beuken
Hans Sirks
Nico Spijker
Oscar Smit

Speciale dank aan:
The Brook Foundation
Stichting Will en Rita Jaeger Fonds

Onze partners:
Bimhuis
Muziekcollecties Allard Pierson, Universiteit van Amsterdam
The Jazz Orchestra of the Concertgebouw
NPO

Concept inhoudelijk jaarverslag 2020

NTR

Onze cd-sponsors:

Amnon Rafalowicz, Anoniem